

อรุณรุ่งแห่ง อโยธยา 4

มาลาสิทธะแห่งบัลลังก์

เขียน : สิริบุญนรินทร์

ปก : พรชิวรินทร์ นวลจันทร์

11.5.0/88

నవమసంవత్సరం

อรุณรุ่งแห่ง อโยธยา 4

กาลิลีตหลังบัลลังก์

เรื่อง	อรุณรุ่งแห่งอโยธยา ภาคโลहितหลังบัลลังก์
ผู้เขียน	สรมุณินร์
พิสูจน์อักษร/เรียบเรียง	สรมุณินร์
บรรณาธิการ:	องค์ สุริยเมษะ
ปก	พรชิวินทร์ มลิพันธุ์
กราฟฟิกจัดหน้า	ปกสำเร็จ จัดอาร์ต By ปันแป้ง

นิยายเรื่องนี้สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ห้ามคัดลอก ทำซ้ำ ดัดแปลง แก้ไข หรือสแกนเนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งของนิยายเรื่องนี้ไปเผยแพร่หรือกระทำการใดๆ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์แล้วเท่านั้น หากฝ่าฝืน จะดำเนินการทางกฎหมายต่อผู้กระทำละเมิดให้ถึงที่สุด

แนะนำเรื่อง

‘อรุณรุ่งแห่งอโยธยา’ เป็นนิยายอิงประวัติศาสตร์ไทยเรื่องแรกของผู้เขียน แรงบันดาลใจเรื่องนี้มีเพียงรู้สึกอยากเขียนนิยายอิงประวัติศาสตร์ไทยสักเรื่อง เพราะไม่เคยเขียนเลย เคยเขียนแต่นิยายอิงประวัติศาสตร์อียิปต์ และช่วงที่เลือกเขียนก็เป็นช่วงที่ไม่มีใครเขียนกัน (ก็ตามสไตล์ผู้เขียนที่ไม่ชอบเขียนตามกระแส)

พอไปค้นข้อมูล ก็บอกตามตรงว่าตอนแรกถึงขั้นกุมขมับ เพราะประวัติศาสตร์ช่วงที่เลือกเขียน เรียกได้ว่าต้องค้นข้อมูลหนักมาก ที่นี่ก็เดือตร้อนสิ จะเขียนยังไงดีละ ก็เฟออิญโชคดีที่ก่อนหน้านั้น ได้รู้จักน้องคนหนึ่งที่ศึกษาภาษาไทยและประวัติศาสตร์ไทย เลยไปคุยกับน้อง น้องเลยบอกจ้างผมรวบรวมข้อมูลให้สิ พร้อมกับรับหน้าที่ที่ปรึกษาและบรรณาธิการด้วย ‘อรุณรุ่งแห่งอโยธยา’ จึงเป็นรูปเป็นร่างออกมาได้

บอกเลยว่าไม่มีน้องคนนี้ ‘อรุณรุ่งแห่งอโยธยา’ ไม่ได้เกิดอย่างสมบูรณ์แบบ ความหมายคือ นิยายเรื่องนี้เกิดได้แต่จะไม่สมบูรณ์ในแง่ของสำนวนภาษาที่ใช้ และข้อมูลที่ใช้ในการเขียน ซึ่งจะเสียรรถรสในการอ่านไปมาก และถ้าเป็นแบบนี้ แนนอนว่าผู้เขียนจะไม่เผยแพร่เรื่องนี้

แม้น้องจะช่วยรวบรวมข้อมูลให้ แต่พอลงมือเขียนจริงๆ ก็มีรายละเอียดปลีกย่อยมากมายที่ต้องใช้ในระหว่างทาง เพราะเป็นการเขียนพีเรียดไทยและยังอิงประวัติศาสตร์ เลยต้องหาข้อมูลเยอะมากกว่าสภาพแวดล้อมในสมัยนั้น ชื่อเมือง ผู้คน ยศถาบรรดาศักดิ์ การแต่งกาย

อาหารการกิน คำพูดคำจา เรียกว่าสารพัดสิ่งที่จะต้องหา เพื่อให้ถูกต้องตาม
สิ่งที่ควรจะเป็นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

‘อรุณรุ่งแห่งอโยธยา’ ไม่ใช่นิยายรักหวานแหววแบบนิยายพีเรียด
ไทยอย่างที่หลายท่านคุ้นเคยจากการอ่านแนวๆ นี้ที่นักเขียนท่านอื่นเขียนกัน
มา แต่จะเป็นนิยายที่มีฉากหวานหรือฉากกุกกักก็อยู่ประปรายตามบริบทใน
เรื่อง หลักๆ แล้วจะดำเนินเรื่องไปตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์เท่าที่มี
ส่วนไหนที่ไม่มีก็เสริมเพิ่มเข้าไปให้เหมาะสม เพื่อให้ดำเนินเรื่องต่อไปได้
และเป็นไปตามประวัติศาสตร์ ดังนั้น เรื่องนี้จะจบตามประวัติศาสตร์

ถ้าถามว่าจะจบ Happy Ending มั้ย ก็บอกได้ว่า ‘ไม่’ และ ‘ไม่’ เรื่อง
นี้จึงอาจไม่ถูกจริตนักอ่านสายพีเรียดไทย แต่ถ้าใครศึกษาประวัติศาสตร์ ไม่
ว่าจะของชาติไหน ก็จรรู้ว่าประวัติศาสตร์มักไม่ได้จบแบบสวยงาม แต่ผู้เขียน
ก็สอดแทรกมุขขำขันเล็กๆ น้อยๆ และฉากหวาน พอแก้ความโหยหาของนัก
อ่าน ผ่านตัวนางเอกของเรื่องซึ่งเป็นคนปัจจุบันที่ย้อนเวลาไป

ผู้เขียนหวังว่านักอ่านจะเพลิดเพลินไปกับนิยายเรื่องนี้ และถ้าถามว่า
จะจบในประวัติศาสตร์ช่วงไหน ไม่บอกคะ ไปอ่านและเดาดูว่าจะจบช่วงไหน
และจบอย่างไร และอยากให้นักอ่านระลึกไว้ว่า ‘อรุณรุ่งแห่งอโยธยา’ เพียง
พยายามบอกเล่าการถือกำเนิดของ ‘อโยธยาศรีรามเทพนคร’ เท่านั้น

สรมนินทร์

เรื่องย่อและคำโปรย

‘ไอยตารา’ หมอสาวผู้เชี่ยวชาญศาสตร์การรักษาทั้งแพทย์แผนไทย และแผนจีน ต้องเผชิญหน้ากับกงล้อแห่งโชคชะตาที่พาเธอข้ามผ่านกาลเวลา หลายร้อยปี จากหมอมหาหญิงวัยยี่สิบปลาย สู่ร่างของ ‘เจ้าไอยตารา’ พระธิดา น้อยวัยเพียงสิบชันษาแห่งสุวรรณปุระ

แต่การย้อนเวลาคครั้งนี้ไม่ใช่ความบังเอิญ โชคชะตาได้พัดพาให้เธอ ‘เจ้าไอยตารา’ เดินทางสู่ลวทัยปุระเพื่อเข้าร่วมพระราชพิธีโสกันต์ ที่นั่น...เธอ ได้พบ ‘จ้าวอินทร์’ พี่ชายต่างมารดา และ ‘เจ้าอุ๋ทองราชบุตร’ ผู้ส่งงามแห่งลวทัยปุระ

การพบกันครั้งนั้นไม่เพียงเปลี่ยนหัวใจของไอยตารา แต่ยังเป็นจุดเริ่มต้นที่เธอก้าวเข้าสู่วังวนแห่งอำนาจโดยไม่ตั้งใจ เธอไม่ได้มาเพื่อเป็นพยานความรุ่งโรจน์ แต่เธอมาเพื่อร่วมหยัดยีนเคียงข้างผู้นำทั้งสอง เพื่อร่วมสถาปนา ‘อโยธยาศรีรามเทพนคร’ ที่จะรุ่งเรืองสืบต่อไปถึง 417 ปี!

เธอได้ย้อนกลับไปในวันที่ ‘อโยธยา’ เป็นเพียงเมืองเล็กที่ไร้อำนาจ ยังไม่ใช่ราชธานีอันรุ่งโรจน์ เธอต้องเผชิญหน้ากับโชคชะตาที่ไม่ได้บันทึกไว้ในพงศาวดาร และชายหนุ่มสองคนที่จะเปลี่ยนชีวิตเธอไปตลอด

สารบัญ

๒

หน้า

บทที่ 1 ยโคธรปุระใต้เงาโอโยธยา.....	1
บทที่ 2 เริ่มปั้นแต่งโอโยธยา.....	15
บทที่ 3 ราดาแห่งชัยชนะและธรรมราชา.....	29
บทที่ 4 หมากรอ้ารุงธรรม	47
บทที่ 5 สุโขทัยที่ล้ำค่า	70
บทที่ 6 ศรัทธาจำแลง.....	84
บทที่ 7 คมดาบใต้กองบุญ.....	98
บทที่ 8 กลบรรณาการ.....	111
บทที่ 9 บ่วงจองจำสุโขทัย	128
บทที่ 10 ธรรมราชาพ่าย	143
บทที่ 11 เครื่องบูชาจากสุโขทัย	157
บทที่ 12 หลังม่านแห่งอโยททยา	171
บทที่ 13 พระมหาเทวีเทพสุดา	185
บทที่ 14 รมโพธิ์แห่งสรลงสองแคว	199
บทที่ 15 นกน้อยเปลี่ยนรัง	213
บทที่ 16 พันธนาการลิเนหา.....	227

บทที่ 17 ความลับที่ปวดใจ	241
บทที่ 18 เพราะคุ้มภัยจากสุวรรณปุระ	260
บทที่ 19 ปราชญ์ทางโลกและปราชญ์ทางธรรม.....	277
บทที่ 20 น้ำตาสรลงสองแคว	291
บทที่ 21 บัลลังก์น้ำตา.....	306
บทที่ 22 แสงเทียนนัดหมาย	320
บทที่ 23 รอยจำใต้แสงประทีป.....	335
บทที่ 24 ดอกบัวเดือนหก แสงประทีปเดือนสิบสอง	349
บทที่ 25 สัจจะเหนือบัลลังก์อโยธยา.....	369
บทที่ 26 บารมีที่มีได้มาพร้อมมงกุฏ.....	385
บทที่ 27 พันธสัญญาที่ถูกทวงคืน.....	400
บทที่ 28 กองบุญพรางศาสตรา	415
บทที่ 29 สัจจะแห่งบัลลังก์และรอยราวที่มีอาจประสาน	433
บทที่ 30 ศรีวิสุทธิดาราลาแล้ว.....	449

บทที่ 1 ยโสธรประใต้เงาโยธยา

เมื่อบานประตูหอพระถูกผลักออก แสงแดดสาดส่องเข้าไปภายใน ก็เผยให้เห็นความว่างเปล่าบนแท่นที่ควรจะมีของวางอยู่

“พระขรรค์ราชแลพระแสงหอกกล้าแพ่งชัย หายไปแล้วพระพุทธเจ้าข้า!” แม่ทัพนายกองที่ล่องหน้าเข้ามาถึงก่อน กราบทูล

สมเด็จพระบรมราชาธิราชทอดพระเนตรแท่นที่ว่างเปล่านั้นด้วยแววตาเคร่งเครียด “มิต้องหาให้เสียเวลา ของคูบ้านคูเมืองเยี่ยงนี้ หากกษัตริย์มิยอมตายเฝ้า ก็ต้องมีคนพาหนีไป”

ขณะนั้น ทหารมาจากประตูทิศเหนือก็รีบเข้ามาหมอบกราบทูลอย่างเร่งด่วน “ขอเดชะพระอาญามีพันเกล้า ทหารเราแจ้งว่าพระศรีสุริโยวงศ์นำกองกำลังที่เหลือรอด ดีฝ่าวงล้อมออกไปทางประตูทิศเหนือพระพุทธเจ้าข้า พวกมันมุ่งหน้าขึ้นไปทางป่าดงพญาไฟอย่างมิดต้องสงสัย!”

สมเด็จพระบรมราชาธิราชแค้นสรวลในลำคอ แกวพระเนตรบอกความรู้เท่า
ทัน “ประตู่ทิศเหนือฤๅ ทิศนั้นมุ่งตรงสู่โขงเขินล้านช้าง ไฉ่ศรีสุริยวงศ์มันคง
คิดจักเอาความมั่นคงของราชวงศ์ไปฝากไว้กับพระเจ้าล้านช้าง แลเครื่องราช
กกุธภัณฑ์พวกนั้นก็คงอยู่กับมันนั่นแล”

“จักให้หลานจัดทัพมาเร็วตามไปเอาคืนมาฤๅไม่ว่าพระพุทธรูปเจ้าข้า” พระบา
กระษัตริย์ทูลถามด้วยความแค้นเคือง

“มิต้อง...” สมเด็จพระบรมราชาธิราชยกพระหัตถ์ห้าม “...ป่ารกชัฏอันตราย
นัก อีกระการแผ่นดินโยศธรปุระเราก็ได้มาอยู่ในกำมือแล้ว ของเหล่านั้นจึง
มีมีค่าอะไร หากสิ้นแผ่นดินเสียแล้ว ของพวกนั้นก็เป็นที่ได้เพียงของตุตต่างหน้า
ให้ระลึกถึงความพ่ายแพ้เท่านั้น”

พระองค์ทรงนั่งไปครู่หนึ่ง ก่อนที่แกวพระเนตรที่แข็งกร้าวจะอ่อนแสงลงเมื่อ
นึกถึงใครบางคน

“เพลานี้ เรื่องสำคัญที่สุดมิใช่การตามล่าคนหนี...” พระสุรเสียงพราลงจนทุก
คนรู้สึกได้ “...แต่คือการส่งวิญญาณพ่อทอง...ประกาศออกไป ให้จัดพระ
ราชพิธีพระศพให้พระทองอย่างสมเกียรติสูงสุด ณ โยศธรปุระ”

สมเด็จพระบรมราชาธิราชเสด็จออกจากหอพระมณเฑียร ไปประทับยืนอยู่
ข้างร่างพระราชโอรสที่บัดนี้วางอยู่บนแคร่หามที่ด้านนอก ทรงวางพระหัตถ์
ลงบนพระเศียรของพระทองอย่างแผ่วเบา พระเนตรจับจ้องใบหน้าของ
พระโอรสที่นั่นตาปิดสนิท ดูราวกับเพียงนอนหลับเท่านั้น

“เจ้าสละชีพเพื่อเปิดทางให้พ่อแลทุกคน...” พระองค์ตรัสด้วยพระสุรเสียงสั้นเครือ น้าพระเนตรเอ๋อคลอ “...เจ้าทำหน้าที่ลูกแลหน้าที่นักรบได้สมบูรณ์แล้ว พ่อทอง พ่อจ๊กเผาศพเจ้าที่นี้ ให้เปลวไฟจากยโคตรปุระเป็นตั้งประทีปส่องทางให้เจ้าไปสู่สุคติ แลพ่อจ๊กนำอัฐิของเจ้ากลับไปสู่สุวรรณปุระ บ้านเกิดของเรา”

เชื้อพระวงศ์และเหล่าแม่ทัพนายกองทุกคนต่างก้มหน้าลง น้ำตาแห่งความโศกเศร้าเอ๋อคลอก่อนจะค่อยๆ ไหลรินอาบแก้ม

คืนเดียวกันนั้น กองฟอนขนาดใหญ่ถูกสร้างขึ้นกลางลานพระราชวัง แสงเพลิงจากการเผาพระศพพระทองโชติช่วงสว่างไสวไปทั่วเมืองยโคตรปุระที่มีมืดมิด ควันไฟลอยขึ้นสู่ท้องฟ้าเป็นสัญลักษณ์ว่าสงครามครั้งนี้จบลงแล้ว ด้วยชัยชนะที่แลกมาด้วยหยาดเลือดและคราบน้ำตาของสายเลือดกษัตริย์

หลังควันจากพระราชพิธีพระศพของพระทองจางหายไป สมเด็จพระบรมราชาธิราชก็เสด็จขึ้นประทับบนกำแพงเมือง ทอดพระเนตรลงไปยังราษฎรยโคตรปุระนับหมื่นที่หมอบกราบอยู่ด้วยความหวาดกลัวและหิวโหย

“พวกสูงงฟัง!” พระสุรเสียงก้องกังวาน “บัดนี้ กษัตริย์ของพวกสูสิ้นแล้ว แผ่นดินนี้ตกเป็นของกู แต่พวกสูมิใช่ศัตรูของกูอีกต่อไป พวกสูมิใช่คนของยโคตรปุระ แต่บัดนี้พวกสูคือไพร่ฟ้าของอโยททยา!”

พระองค์ทรงยกพระหัตถ์ขึ้นเป็นสัญญาณ “เปิดยุงนางที่ค่ายล้อมเมือง ลำเลียงข้าวปลาอาหารทั้งหมดเข้ามาในเมืองบัดเดี๋ยวนี้!”

นี่คือยุทธศาสตร์ที่เหนือชั้น เพราะตลอดเวลาที่ล้อมเมือง ทหารอยุธยาไม่ได้เพียงตั้งค่าย แต่ได้ ‘ทำนาและสะสมเสบียง’ ไว้รอบเมืองจนเต็มพิกัด ข้าวเหล่านั้นไม่ได้ถูกปลูกมาเพื่อทหารอยุธยาเท่านั้น แต่ถูกเตรียมไว้เพื่อ ‘เลี้ยงดูเชลย’ ในวันที่เมืองแตก

ภาพที่ปรากฏขึ้นหลังจากนั้นคือปาฏิหาริย์ของชาวเมืองอย่างแท้จริง ทหารอยุธยาไม่ได้ถือดาบเข้าหาราชภูร แต่แบกกระสอบข้าวและหอบเนื้อเค็ม ปลาแห้ง เข้ามาตั้งเตาไฟขนาดยักษ์ตามลานวัดและลานกว้างรอบเมือง กลิ่นหอมของข้าวสุกมือแรกในรอบหลายเดือนลอยอบอวลไปทั่ว จนชาวเมืองบางคนถึงกับร้องไห้ออกมาด้วยความดีใจ

สมเด็จพระบรมราชาธิราชทรงสั่งให้ต้มเป็น ‘ข้าวต้มละ’ ในมือแรก เพราะทรงทราบดีว่าคนอดอยากมานาน หากกินข้าวสวยทันทีจะทำให้ท้องแตกตาย ความโล่งใจนี้ทำให้ปราชญ์และพราหมณ์เขมรที่เฝ้ามองอยู่เริ่มเปลี่ยนใจหันมาศรัทธากัน

คนชราและเด็กที่เดินไม่ไหว ทหารอยุธยาภายใต้การนำของพระรามศวรได้จัดหน่วยเล็กๆ ลำเลียงอาหารและน้ำสะอาดเข้าไปจ่ายแจกถึงในเรือน

“กินเถิดยาย” ทหารอยุธยาคนหนึ่งยื่นชามข้าวต้มให้หญิงชราที่กำลังนอนซมเหมือนจะสิ้นใจ

หญิงชราเข้าไปพาลงยกมือไหว้ท่วมหัว “พออยู่หัวทางทิศตะวันตกทรงเมตตา
นัก ข้านี้กลัวจักต้องตายเป็นผีเฝ้าเรือนเสียแล้ว”

ภายในเวลาเพียงสามวัน เสียงด่าทอสาปแช่งหายเป็นปลิดทิ้ง กลายเป็น
ความสงบยอมจำนนด้วยบุญคุณ สมเด็จพระบรมราชาธิราชทรงอาศัย
ช่วงเวลานี้ในการประกาศแผนการเคลื่อนย้าย

“พวกสูงงินให้อุ้มหน้า ให้กำลังวังชาคืนมา” พระองค์ตรัสขณะเสด็จตรวจ
เยี่ยมโรงงาน “อีกเจ็ดวัน เราจักเดินทางไปอโยธยา ที่นั่นน้ำท่าบริบูรณ์
แผ่นดินกว้างขวาง สมเด็จพระรามาทิบดีจักบันที่ดินให้พวกสูงได้ทำนาแลเลี้ยง
ชีพอย่างสุขสบาย มิต้องมาอดอยากเยี่ยงที่นี่อีก”

ชาวเมืองโยธาครุระที่กำลังกินข้าวอยู่นั้น ต่างก้มลงกราบ ความกลัวที่จะถูก
กวาดต้อนเปลี่ยนเป็นความหวังที่จะไปสู่แผ่นดินใหม่ที่ ‘มีข้าวกิน’

หลายวันผ่านไป ความอดอยากในเมืองก็หายไปหมดสิ้น สมเด็จพระบรม
ราชาธิราชทรงจัดตั้ง ‘กองคัดแยกไพรพล’ เพื่อคัดแยกชาวเมือง

ที่ลานกว้างหน้าปราสาทหิน พระองค์ประทับนั่งบนตั่ง ทอดพระเนตรการ
ทำงานของอักษณและนายกอง มีพระราเมศวร พระบาทกระษัตริ์ พระปา
อัฐ และพระกฏุมพิลี ประทับนั่งอยู่ด้านข้าง

“พอราเมศวร์ เจ้าจงดูให้ดี” พระองค์ตรัสสอนหลานชาย “การศึกนั้นชนะด้วยดาบ แต่การสร้างเมืองนั้นชนะด้วยการดูแลผู้คน คนเก่าหมีนหากปนเปกันไปก็ไม่ได้เพียงภาระ แต่เมื่อแยกแยะให้ดี พวกเขาคือขุมทรัพย์ที่ล้ำค่ายิ่งกว่าทองคำ”

“ลุงจ๊กแบ่งเชลยเป็นห้ากลุ่ม กลุ่มแรกคือนักปราชญ์แลพราหมณ์ พวกนี้มีมิมมาก รวบรวมร้อยคนเท่านั้นแต่เป็นพวกหัวกะทิ พวกเขาจักช่วยวางกฎระเบียบแลกฎหมายของเราให้ดียิ่งขึ้น ฉะนั้น จึงควรให้เกียรติกว่าพวกอื่น...” ตรัสอธิบายแล้วก็หันไปสั่งทหาร “...จัดหาเกวียนบรรทุกแลอาหารอันดีให้คนเหล่านี้”

“พระพุทธเจ้าข้า” ทหารที่มีหน้าที่ดูแลเชลยกลุ่มแรกรับคำ

“กลุ่มที่สองเป็นช่างฝีมือ มีราวสามพันห้าร้อยคน คนเหล่านี้เป็นช่างสลักหินช่างทอง แลนางรำหลวง...” ตรัสแล้วก็หันมาสั่งทหารที่มีหน้าที่ดูแลคนกลุ่มนี้ “...พวกสุตรตรวจดูมือของพวกเขา หากมือใครมีร่องรอยการทำงานละเอียดอ่อนฤรายจับเหล็กจารจกถูกส่งเข้ากลุ่มนี้...” แล้วก็หันมาตรัสสอนพระราเมศวร์ต่อ “...พวกนี้คือผู้สร้างปราสาท ลุงจ๊กให้ไปสร้างอโยธยาให้งามสง่าทัดเทียมมยโคธรปุระ”

ทุกพระองค์พยักพระพักตร์อย่างเข้าพระทัย

“กลุ่มที่สามเป็นชายฉกรรจ์แลทหาร มีราวหนึ่งหมื่นเจ็ดพันคน ผู้ชายที่ยังมีเรี่ยวแรงจักถูกแยกมาไว้กลุ่มนี้ เพื่อเป็นแรงงานหนักแลช่วยรบ ช่วงแรกลุง

จักให้สวมกำไลข้อเท้าเหล็กเพื่อป้องกันการหลบหนีระหว่างทาง แลสักเลกพวกมัน”

“กลุ่มที่สี่เป็นชาวไร่ชาวนาแลครอบครัว มีราวหกหมื่นแปดพันคน เป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด เปรียบตั้งลมหายใจของบ้านเมือง ยิ่งฉางจักเต็มไปด้วยเสบียงได้ ก็ด้วยแรงของคนกลุ่มนี้ แต่กลุ่มนี้ต้องจัดกลุ่มแยกตามหมู่บ้านเดิมของแต่ละคนเพื่อให้เขาดูแลกันเอง ส่วนไพร่ชาวนั้นให้สักเลกเช่นกัน เพื่อเกณฑ์เป็นแรงงานและทหารต่อไป”

“กลุ่มสุดท้ายคือพวกข้าหลวงนางกำนัล มีราวหนึ่งพันคน หญิงสาวแลข้าราชการบริวารในวัง กลุ่มนี้จักถูกคัดเลือกเพื่อไปรับใช้ในราชสำนักอโยธยาแลสุวรรณปุระ”

เมื่อจำแนกคนเสร็จสิ้น สมเด็จพระบรมราชาธิราชทรงวางแผนที่หนึ่งสี่ตัว และวางแผนการกวาดต้อนผู้คนอย่างรัดกุมที่สุด เพื่อไม่ให้ยุ่งยากระหว่างเดินทาง

“ทางบกอันเป็นเส้นทางหลัก ให้กลุ่มที่สามแลกลุ่มที่สี่ซึ่งมีราวแปดหมื่นห้าพันคน เดินเท้าผ่านทางด้านพระจารึก (อรัญประเทศ) จงแบ่งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละห้าพันคน เว้นระยะห่างกันหนึ่งวันเดินทาง เพื่อมิให้ฝุ่นตลบแลแย่งน้ำในแหล่งน้ำ...พอบาอัฐแลพระกมุทพิสีคุมท้ายขบวนเพื่อระวังกันพวกที่อาจจักคิดหลบหนี”

“พระพุทธรเจ้าข้า” พระบาอัฐแลพระกมุทพิสีตอบรับพร้อมกัน

“สำหรับเส้นทางน้ำ ให้พอราเมศวร์คุมกลุ่มนักปราชญ์ ช่างศิลป์ชั้นสูง แลนางกำนัล อันเป็นสามกลุ่มที่เหลือ เดินเท้าไปยังเมืองศรีมโหสถ (ปราจีนบุรี) เพียงระยะสั้นๆ แล้วลงเรือลำเลียงที่เตรียมไว้ล่วงหน้า ล่องตามแม่น้ำบางปะกงเข้าสู่อยุธยา”

“พระพุทธเจ้าข้า”

“ส่วนคลังเสบียง ให้เกวียนบรรทุก ‘ข้าวตากแลเกลือ’ จากค่ายล้อมเมือง กระจายไปตามกองย่อยทุกกอง แลกำชับให้ทุกกองหยุดพักที่กบินทร์บุรีซึ่งมีคลังเสบียงใหญ่รออยู่ เพื่อรับเนื้อเค็มแลปลาแห้งเพิ่มสำหรับการเดินทาง ในช่วงครึ่งหลัง”

“แล้วหลานเล่าพระพุทธเจ้าข้า” พระบาทกระษัตร์ท้วงขึ้นเมื่อเห็นว่าพระองค์มิได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ใด

สมเด็จพระบรมราชาธิราชทรงชะงักไปก่อนจะหันมามองพระบาทกระษัตร์ พระองค์แยมสรवलกว้างก่อนจะตรัส “พอบาทกระษัตร์ เจ้าเป็นคนพาพี่น้องตีฝ่าประตูชัย ยึดกำแพงเมืองนี้มาได้ด้วยความกล้าหาญ ทั้งยังเป็นผู้ดับความแค้นให้พ่อทองด้วยการสังหารพระศรีสุริโยทัย ความดีความชอบครั้งนี้ใหญ่หลวงนัก”

พระองค์ทรงกวาดพระเนตรมองไปยังเหล่าแม่ทัพนายกอง รวมถึงขุนนางเขมรที่ยอมจำนนซึ่งยังคงหมอบกราบอยู่

“บัดนี้ กษัตริย์แห่งยโสธรปุระสิ้นแล้ว แต่แผ่นดินนี้จักมิใช่แผ่นดินร้าง ผู้ปกครอง กุชขอประกาศต่อหน้าทหารแลราษฎรทั้งปวง แต่งตั้งให้ ‘พระบาทระษัตริย์’ หลานกุ ชื่อนี้เป็นกษัตริย์ปกครองกรุงยโสธรปุระแห่งนี้สืบไป”

เสียงฮือฮาดังขึ้นด้วยความคาดไม่ถึง พระบาทระษัตริย์ทรงตื่นเต้นจนพระหัตถ์สั่นด้วยไม่คาดคิด รีบก้มลงกราบแทบพระบาทด้วยความตื่นตันพระทัย

“เป็นพระมหากษัตริย์คุณหาที่สุดมิได้!”

“จงฟังให้ดี พ่อบาทระษัตริย์” สมเด็จพระบรมราชาธิราชตรัสย้ำ “เจ้าปกครองที่นี่ มิใช่ในฐานะประเทศราชที่ส่งเพียงเครื่องบรรณาการเหมือนกาลก่อน แต่ยโสธรปุระนับจากนี้จักเป็น ‘เมืองลูกหลวง’ ขึ้นตรงต่อกรุงศรีอยุธยา อำนาจสิทธิ์ขาดในเมืองนี้ ลูกขอมอบให้เจ้า แต่เจ้าจักต้องถวายเป็นปฏิญาณว่าจักจงรักภักดีต่อสมเด็จพระรามธิบดีเสด็จพ่อของเจ้าแลพระมหาอุปราชรามศวรพี่ชายของเจ้าตลอดไป”

“ข้าขอถวายสัตย์พระพุทธเจ้าข้า ข้าจักปกครองยโสธรปุระให้เป็นป้อมปราการทางทิศตะวันออกแก่อโยธยา จักมิให้ผู้ใดหมิ่นพระบรมเดชานุภาพได้”

สมเด็จพระบรมราชาธิราชทรงพยักพระพักตร์อย่างพอพระทัย “การที่ลูกกวาดต้อนคนไปแก่หมิ่นนั้น ก็เพื่อไปสร้างอโยธยาให้แข็งแกร่ง แต่ลูกจักเหลือทหารอโยธยาแลสุวรรณปุระไว้ให้เจ้าหนึ่งหมื่นนาย เพื่อดูแลรักษาเมืองแลคอยกำราบพวกที่จักคิดขบถต่อเจ้า จงใช้ทั้งพระเดชแลพระคุณ

ปกครองคนที่เหลืออยู่ แลจงใช้ความดีตรารักษาอำนาจของอโยธยาไว้ให้
มั่น”

พระราเมศวรแย้มสรวลให้พระอนุชาด้วยความยินดี “ยินดีด้วยหนา พ่อบา
กษัตริย์ เจ้าเป็นกษัตริย์ที่อายุน้อยที่สุด แต่พี่เชื่อว่าเจ้าทำได้แลจักทำได้ดี”

“ขอบพระทัยเสด็จพี่”

เช้าตรู่ในอีกสามวันถัดมา กลางลานหินของปราสาทบายนที่ยังมีร่องรอย
จากการรบ พิธีบรมราชาภิเษกพระบาทกษัตริย์ถูกจัดขึ้นอย่างเร่งด่วนตาม
พระบัญชาของสมเด็จพระบรมราชาธิราช ข้าของเครื่องใช้ในพิธี หลาย
อย่างสูญหายไปพร้อมกับการหลบหนีของพระศรีสุริโยวงศ์ แต่สมเด็จพระ
บรมราชาธิราชทรงแก้ปัญหาด้วยการใช้ ‘สัญลักษณ์แห่งชัยชนะ’ มาทดแทน

พิธีสงฆ์มูรธาภิเษกเพื่อชำระล้างมลทินแห่งศึก พราหมณ์ราชครูที่เหลืออยู่
นำน้ำจาก ‘บารายหลวง’ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่ไกลที่สุด ใสลงในขัน
สัมฤทธิ์แทนที่จะเป็นครอบสังข์ทองคำที่สูญหาย พระบาทกษัตริย์ประทับบน
ตั่งไม้ธรรมดาที่ปูทับด้วยผ้าไหมที่ยังหลงเหลืออยู่ พราหมณ์รดน้ำลงบนพระ
หัตถ์และพระอังสาพอเป็นพิธี เพื่อสื่อถึงการล้างคราบขาวเลือดจากการรบ
และรับบุญบารมีเพื่อปกครองแผ่นดินที่บอบช้ำ

เพราะเครื่องราชกกุธภัณฑ์ถูกลักลอบนำออกไป สมเด็จพระบรมราชาธิราช จึงทรงแก้ปัญหาด้วยการนำ ‘พระแสงดาบอาญาสิทธิ์’ ของพระองค์เอง ออกมา พระองค์ประทับยื่นเบื้องหน้าพระบารัษัตรที่คุกเข้าอยู่

“ของคู่มือเมืองมันเอาหนีไปได้ แต่ ‘อำนาจ’ มันเอาหนีไปไม่ได้” สมเด็จพระบรมราชาธิราชตรัสเสียงกร้าว “ข้าขอมอบพระแสงดาบเล่มนี้ให้เจ้าใช้แทนพระขรรค์ราช เป็นอาญาสิทธิ์จากข้าแลจากอโยธยา ให้เจ้ามีอำนาจเหนือทุกคนในโยชธรปุระแห่งนี้”

พระบารัษัตรยื่นพระหัตถ์รับดาบนั้นมาวางไว้เหนือพานไม้ เป็นการรับมอบอำนาจโดยตรงจากกษัตริย์ผู้พิชิต

ส่วนมงกุฏทองคำประดับเพชรพลอยนั้นไม่มีเหลือ ขุนนางช่างศิลป์เขมรจึงนำแผ่นทองคำบางๆ มาตีขึ้นรูปอย่างเรียบง่ายเป็นทรงยอดแหลม สมเด็จพระบรมราชาธิราชทรงหยิบมงกุฏนั้นสวมลงบนพระเศียรของพระบารัษัตร

“พอบารัษัตร มงกุฏนี้มีใช้เพียงเครื่องประดับ” สมเด็จพระบรมราชาธิราช ตรัสด้วยสุรเสียงอันดังเพื่อให้ราษฎรได้ยิน “แต่มันคือภาระที่เจ้าต้องแบกรับไว้ เพื่อให้คนเมืองนี้กินอิ่ม นอนอุ่น มีความสุข แลสวามิภักดิ์ต่ออโยธยา สืบไป”

พระบารัษัตรในพระยศกษัตริย์ใหม่ ทรงลุกขึ้นยื่นหันพระพักตร์ไปทางเหล่าแม่ทัพและราษฎรเขมรที่หมอบกราบอยู่ ทรงชูพระแสงดาบอาญาสิทธิ์ ขึ้นเหนือพระเศียร

“ข้าจักกินเมืองนี้แทนเสด็จลุงแลเสด็จพ่อ จักบำรุงราษฎรให้อิ่มท้อง แลจัก
รักดีต่ออโยธยามีเสื่อมคลาย”

“อโยธยาศัยโย! ยโคตรปุระชัยโย!” เสียงทหารและราษฎรให้ร้องก็ก้องไป
ทั้งพระราชวังหลวงแห่งยโคตรปุระ

พิธีทั้งหมดใช้เวลาไม่ถึงหนึ่งยาม (1 ชั่วโมง) ไม่มีเสียงปี่พาทย์บรรเลงกล่อม
มีเพียงเสียงให้ร้องของทัพอยุธยาที่ตั้งกึกก้องเพื่อยืนยันฐานะใหม่ของพระ
บาทกระษัตริย์ เป็นพิธีที่สั้น กระชับ แต่บ่งบอกชัดเจนว่ายโคตรปุระเป็นส่วน
หนึ่งของกรุงศรีอยุธยาแล้ว

บัดนี้ แผนการของสมเด็จพระบรมราชาธิราชสมบูรณพร้อม ทรงกวาดต้อน
ผู้คนไปสร้างอาณาจักรใหม่ที่อยุธยา ขณะเดียวกันก็ปักจักรพรรดิราชของ
ราชวงศ์อู่ทองลงบนแผ่นดินยโคตรปุระ ผนวกอำนาจการปกครองของเขมร
เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของอยุธยาโดยสมบูรณ

“เออละ! เตรียมตัวให้พร้อม” สมเด็จพระบรมราชาธิราชทรงประกาศ “รุ่ง
สว่างอีกสามวันข้างหน้า พ่อรามศวร์ พ่อบาอัฐ แลพ่อกภูมิพิสี จักต้องคุม
ขบวนมุ่งหน้าอยุธยา ส่วนกู จักอยู่ช่วยพ่อบาทกระษัตริย์ดูแลระเบียบเมืองที่นี่
อีกเจ็ดวัน แล้วจึงนำอัฐีของพ่อทองกลับบ้านเรา!”

แสงแดดยามเช้าทาบทอลงบนขบวนคนเก่าหมื่นที่เริ่มเคลื่อนตัวออกจากย
 โคตรปุระ สมเด็จพระบรมราชาธิราชประทับยืนบนกำแพงพระนคร ข้างพระ
 วรกายคือพระบาทกระษัตริย์ที่พระองค์เพิ่งแต่งตั้งให้เป็นกษัตริย์ผู้ครองยโคตรปุ
 ระ สองพระองค์ทอดพระเนตรขบวนที่ทอดยาวที่แทบมองไม่เห็นท้ายขบวน

ระยะทางราว 25-28 โยชน์ (ราว 400-450 กิโลเมตร) คือเส้นทางทุรกันดาร
 ที่ทอดผ่านป่ารกชัฏ ทุ่งกว้าง และเทือกเขาตงพญาไฟมุ่งหน้าสู่ลุ่มน้ำ
 เจ้าพระยา

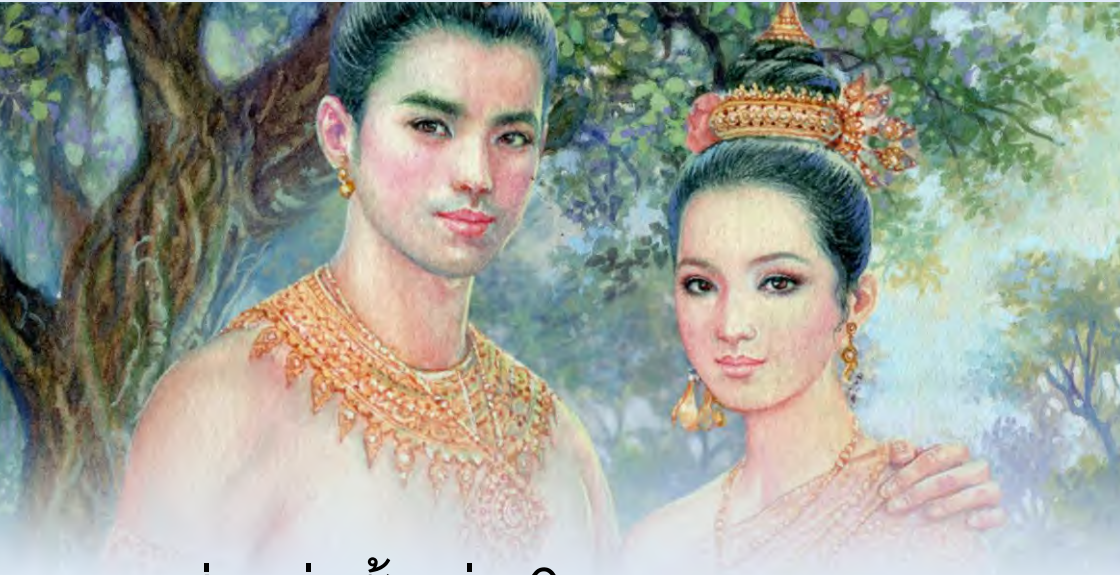
พระราเมศวรทรงรับผิดชอบกลุ่มนักปราชญ์ พราหมณ์ ข่างฝีมือ และนาง
 กำนัล รวม 5,000 คน พระองค์ทรงเร่งเดินทัพในช่วงแรกมุ่งหน้าสู่ทิศ
 ตะวันตกเฉียงเหนือ ตัดผ่านทุ่งศรีโสภณเข้าสู่เขตเมืองศรีมโหสถ (ปราจีนบุรี)
 เพื่อเปลี่ยนไปใช้เส้นทางน้ำซึ่งรวดเร็วและถนอมไพร่พลมากกว่า

ขณะที่พระบาทเจ้าและพระกษัตริย์ รับภาระหนักในการคุมเชลยจำนวนกว่า
 85,000 คน ขบวนนี้ทอดยาวหลายสิบลี้ เดินทางตามเส้นทางบกผ่านด่าน
 พระจารึก (อรัญประเทศ) ทหารม้าอยุธยาขี่ม้าลาดตระเวนขนานไปกับขบวน
 ตลอดทั้งวันเพื่อป้องกันการหลบหนีและระวังภัยจากโจรป่า

การเดินทางในเจ็ดวันแรกคือบททดสอบที่โหดร้าย ผู้เฝ้าจากการย่ำเท้า
 ของคนเกือบแสนคนตลบจนมองไม่เห็นทาง หายใจติดขัด กลิ่นเหม็นโคลและ
 กลิ่นสาบสาบคละคลุ้งไปทั่วป่า แดดกลางวันร้อนจัดจนดินแตกกระแหง บาด
 เท้าที่พองแตกของเชลยที่เดินเท้าเปล่าให้ยิ่งเจ็บปวด

“แม่...ข้าหิวน้ำ...” เสียงเด็กเล็กดังแว่วมาตามทาง แต่เสียบึงน้ำในเกวียนนั้น ถูกจำกัดไว้อย่างเข้มงวด ในขบวนบงกของพระบาทรัฐและพระกมุทพิสนั้น ยากลำบากยิ่งนัก เมื่อต้องข้ามชายป่าดงพญาไฟ ไข่ป่าเริ่มคร่าชีวิตคนอ่อนแอ คนเจ็บที่เดินไม่ไหวหากไม่มีญาติพุงก็ต้องถูกทิ้งไว้ตามยถากรรม เสียงร้องไห้คร่ำครวญดังก้องป่าประสานกับเสียงไซ้ตรวนของเหล่าชายฉกรรจ์ที่เสียดสีกับข้อเท้าจนเป็นแผลเหวอะหวะ

บทที่ 2 เริ่มปั้นแต่งอโยธยา

ที่จุดพักกบินทร์บุรี ขบวนต้องหยุดรอนานนับสัปดาห์เพื่อให้คนข้างหลังตามทัน ความโกลาหลในการแจกจ่ายเสบียงเนื้อเค็มและข้าวตากทำให้ทหารอโยธยาต้องทำงานอย่างหนัก เพื่อมิให้เกิดการจลาจลแย่งชิงอาหาร

เพราะระยะทางที่ไกลกว่าหนึ่งหมื่นเส้น และความแตกต่างของเส้นทาง ทำให้ทั้งสองขบวนถึงจุดหมายไม่พร้อมกัน

ขบวนของพระราเมศวรใช้เส้นทางน้ำ ใช้เวลาเดินทางราว 28 วัน พระองค์ใช้เวลาเดินเท้าในช่วงแรก 15 วันเพื่อไปให้ถึงลำน้ำปราจีนบุรี จากนั้นให้เหล่านักปราชญ์ พราหมณ์ ช่างฝีมือ และนางกำนัล ลงเรือลำเสียง ล่องตามกระแสน้ำผ่านบางปะกงเข้าสู่อโยธยา กลุ่มนี้จึงถึงอโยธยาก่อนขบวนอื่น

ผ่านไปเจ็ดวันแล้วนับจากขบวนเชลยเก้าหมื่นคนออกเดินทาง สมเด็จพระบรมราชาธิราช ประทับยืนอยู่ข้างม้าทรงเตรียมพร้อมยาตราทัพกลับอยุธยา ในพระหัตถ์ทรงประคองพระโกศบรรจุธำมัญชี่ของพระทองพระราชโอรสไว้

พระบาทกระษัตริย์ในชุดกษัตริย์แห่งยโสธรปุระ ทరుกลงกราบแทบพระบาทผู้เป็นลุงอย่างใจหาย เมื่อตระหนักว่านับจากนี้พระองค์จะต้องหยัดยืนอยู่บนแผ่นดินแปลกหน้านี้เพียงลำพัง แม้พระวรกายจักมีเลือดกึ่งหนึ่งแห่งยโสธรปุระก็ตาม แต่ความไม่คุ้นชินกลับทำให้ใจหายวาบ เพราะไม่อาจได้กลับ ‘บ้าน’ อีกแสนนาน ตราบใดที่สมเด็จพระชนกมิตรรักก็หาคิดได้หวนกรุงเทวมหานคร ทวารวดีศรีอโยธยา

สมเด็จพระบรมราชาธิราชทรงพุงหลานชายให้ลุกขึ้น ทอดพระเนตรไต่หน้าหนุ่มน้อยวัยสิบเอ็ดอย่างสิบสองที่บัดนี้ดูสุขุมขึ้นกว่าเดิมมากนักด้วยภาวะที่แบกรับ

“พ่อบาทกระษัตริย์...” พระสุรเสียงหนักแน่น “...เพลานี้ เจ้ามิใช่ นายทหารตัวเล็ก ๆ ที่วิ่งตามหลังลุงอีกต่อไป แต่เจ้าคือกษัตริย์ที่จักต้องคุ้มครองแผ่นดินทางทิศตะวันออกนี้ให้แก่อโยธยา”

พระบาทกระษัตริย์มีน้ำพระเนตรเอ้อลลอ “หลานใจคอประหม่านักพระพุทธเจ้าข้า...” พระองค์ตรัสเสียงสั้นนิดๆ “...ยโสธรปุระกว้างใหญ่เพียงนี้ ราษฎรที่เหลืออยู่ยังมีอาจไว้วางใจได้อย่างสิ้นเชิง...”

“ลุงมิได้ทิ้งเจ้าไว้แต่ลำพัง...” สมเด็จพระบรมราชาธิราชตรีศ พลังหันไปทางทหารที่ยืนเรียงราย “...ลุงบอกไว้แล้วว่าลุงจักให้ทหารเจ้าไว้หนึ่งหมื่นนาย”

“หนึ่งหมื่นนายฤฯ!” พระบาทกระษัตร์อุทานด้วยรู้สึกว่าเป็นจำนวนไม่น้อยไม่มาก

“ใช่ หากทิ้งไว้มากกว่านี้ เสี่ยงที่เฟิงพื้นตัวจักมีพลเลี้ยงคนจำนวนมาก แลจักเกิดความขัดแย้งกับราษฎรได้ แต่หนึ่งหมื่นนายนี้เพียงพอที่จักรักษาพระนครแลกำราบขบถได้ทุกเมื่อ หนึ่งหมื่นนายนี้เป็นทหารสุวรรณหงษ์ห้าพันแลทหารอโยธยาห้าพัน ส่วนทหารเขมรที่ยอมจำนน จงคัดเลือกคนที่สัตย์ซื่อ มาเข้ากองประจำการภายใต้การควบคุมของทหารเรา” สมเด็จพระบรมราชาธิราชตรีศ

พระองค์ทรงตบไหล่พระบาทกระษัตร์เบาๆ “จำไว้หนา การปกครองคนหมู่มาก มิใช่ใช้เพียงดาบ หนึ่งหมื่นคนนี่คือเกราะป้องกันเจ้า แลความเมตตา กรุณาของเจ้าจักเป็นกำแพงเมืองที่แท้จริง”

“รับด้วยเกล้าพระพุทธเจ้าข้า หลานจักรักษาทหารหนึ่งหมื่นนายนี้แลแผ่นดินยโสธรประไว้ด้วยชีวิต”

“เจ้ามิต้องกังวล ลุงจักบอกพ่อของเจ้าว่าอีกสักหกเดือนฤฯมิเกินหนึ่งปี ให้ส่งทหารมาสมทบอีกหมื่นนาย เจ้าอยู่ทางนี้ จงเร่งอำรุงเมืองให้ไว้ จักได้สอตรงกับทหารอีกหนึ่งหมื่นนายที่จักตามมา”

“พระพุทธเจ้าข้า หลานจ๊กทำตามทุกสิ่ง เสด็จลุ่มมิต้องทรงเป็นห่วง” พระบาท
 ราชษัตริย์ตอบรับอย่างซาบซึ้งพระทัย

“ดี หากมีสิ่งใดติดขัดก็ส่งไปบอกแจ้งพ่อของเจ้าแลลู่ จ๊กได้ช่วยเหลือเจ้าได้”
 สมเด็จพระบรมราชาธิราชตรัสก่อนจะถอนพระปัสสาสะเบาๆ พระหัตถ์
 กระทบโกศแน่นขึ้น “ลู่จ๊กพาพี่ทองของเจ้ากลับบ้าน ส่วนเจ้า จงอยู่ที่นี้ ดูแล
 ให้ดี พ่อของเจ้าแลลู่จ๊กคอยช่วยเหลือเจ้าเสมอ”

“พระพุทธเจ้าข้า”

สมเด็จพระบรมราชาธิราชทรงขึ้นม้าศึก กระจุกบังเหียนพาทัพสองหมื่นนาย
 เคลื่อนขบวนออกจากยโศธรปุระมุ่งหน้าอโยธยา

น้ำพระเนตรของพระบาทราชษัตริย์เอ่อคลออีกครั้ง พระองค์ประทับยืนมอง
 ขบวนทัพของผู้เป็นลุงที่ค่อยๆ เล็กลงจนหายลับไปในที่สุด สูดพระอัสสาสะ
 ลึกยาวครั้งหนึ่ง กำด้ามดาบอาญาสิทธิ์แน่น แววพระเนตรเปลี่ยนจากความ
 อาลัยเป็นความเด็ดเดี่ยว ทรงหันไปสั่งการทหารหนึ่งหมื่นนายที่เหลืออยู่ด้วย
 สุรเสียงทรงอำนาจ

“ทหาร! ปิดประตูเมือง! บัดนี้เราจ๊กเริ่มอำรุงยโศธรปุระขึ้นใหม่ ในนามแห่ง
 กรุงศรีอโยธยา!”

ขบวนเรือลำเลียงของพระราเมศวรเคลื่อนเข้าสู่อยุธยา สมเด็จพระรามาธิบดีที่ทรงทราบเรื่องชลยมมาล่วงหน้าจากใบบอกที่สมเด็จพระบรมราชาธิราชส่งมาแจ้งข่าว ก็เสด็จออกมาต้อนรับด้วยพระองค์เอง

“พ่อราเมศวร...” สมเด็จพระรามาธิบดีตรัสขณะทอดพระเนตรคนทั้งหมดที่กำลังหมอบเฝ้า “...พ่อได้พูดคุยกับขุนนางทั้งหลายแล้ว เห็นว่าคนเหล่านี้มีต้องกักขังเยี่ยงนักโทษ แต่จักเลี้ยงดูพวกเขาให้อิ่มหนำ ให้อาหารที่ทางพำนักเป็นหมวดหมู่ ให้อิสระในการทำงาน เพราะต่อแต่นี้ไป มือของพวกเขาจักเป็นผู้ปั้นแต่งอยุธยา”

พระราเมศวรก้มลงกราบ “รับด้วยเกล้าพระพุทธเจ้าข้า ลูกจักกำชับขุนนางทุกกรมกองให้ดูแลคนเหล่านี้มีต้องลำบาก เพื่อให้พวกเขาเต็มใจถวายวิชาความรู้แก่อยุธยาเรา”

สมเด็จพระรามาธิบดีจึงจัดสรรผู้คนทั้งห้าพันคน ทรงให้กลุ่มนักปราชญ์และพราหมณ์จำนวน 500 คน พำนักในเขต ‘เทวสถาน’ และใกล้กับหอกฎหมาย ทรงมอบหมายให้ร่วมกับขุนนางกรมวัง ร่างกฎหมายต่างๆ รวมถึงปรับปรุงระเบียบราชสำนักให้เป็นระเบียบแบบแผน เพื่อเสริมสร้างบารมีของพระมหากษัตริย์

กลุ่มช่างฝีมือจำนวน 3,500 คน ทรงจัดสรรเป็นสามกอง ได้แก่ จำนวน 1,500 คนสำหรับก่อสร้างปราสาท ส่งไปช่วยเร่งสร้างปราสาทราชวังให้สมเกียรติ และเริ่มวางรากฐานสิ่งก่อสร้างต่างๆ ในอยุธยา

จำนวน 1,000 คนสำหรับกองช่างทองและเครื่องประดับ กงนี้ให้ขึ้นตรงต่อกรมพระคลัง เพื่อทำเครื่องราชูปโภค เครื่องทอง และอาวุธประดับอัญมณีสำหรับพระราชทานแก่แม่ทัพนายกองที่มีความชอบ

จำนวน 1,000 คนที่เหลือสำหรับกองช่างปั้นและสลัก ให้กระจายไปตามวัดวาอาราม เพื่อถ่ายทอดวิชากรปั้นพระพุทธรูปรูปและงานจำหลักต่างๆ

สำหรับพวกข้าหลวงและนางกำนัลจำนวน 1,000 คน ทรงแบ่งเป็นสองกอง ได้แก่ กองแรกจำนวน 600 คน ให้รับใช้ในพระราชวังหลวง เพื่อถวายงานรับใช้พระเอกอัครมเหสีและเจ้านายฝ่ายใน พร้อมทั้งสอนศิลปะวิทยาการต่างๆ ที่เหลืออีก 400 คน พระราชทานเป็นรางวัลแก่แม่ทัพนายกองที่ไปทำศึกยุทธประ เพื่อเป็นเกียรติยศแลคนรับใช้ในเรือน

“สมเด็จพระศรีวิสุทธิดาราสเด็จพระเพทนะ” นางกำนัลประจำตำหนักพระราชชายาอัมพาทอก

ได้ยืนแล้ว พระราชชายาอัมพากระวีกระวาดออกจากเรือนด้านในมาเฝ้าสมเด็จพระศรีวิสุทธิดาราสที่ประทับอยู่ที่ระเบียงด้านนอก พระราชชายาอัมพามาถึงก็คูลานเข้าและก้มลงกราบ

“แม่อัมพาเป็นเยี่ยงไรบ้าง” สมเด็จพระศรีวิสุทธิดาราสตรัสถาม

“ด้วยพระบารมีแม่อุ๊ยหัว หม่อมฉันสุขสบายดีเพคะ แล้ว...เออ...เพลานี้ได้ยินข่าวว่ามหาอุปราชรามศวรรเสด็จกลับจากการศึกแล้ว...เออ...”

“เจ้าคงใคร่ถามถึงลูกๆ ของเจ้ากระมัง”

“เพคะ พ่อบากรัชตรแลพอบาอัฐตามเสด็จมาด้วยฤๅไม่เพคะ”

“มีเพียงรามศวรรลูกข้าเท่านั้นที่กลับมา ลูกของเจ้ายังกลับมาไม่ถึง แต่ข้ามีเรื่องหนึ่งตั้งใจมาบอกเจ้า”

“เรื่องใดเพคะ”

“ข้าบอกเรื่องพอบาอัฐก่อนจักติกว่า อีกสักหนึ่งเดือนข้างหน้า พอบาอัฐแลพอกฎมพิสัยจักกลับถึงอยุธยาพร้อมด้วยเฉลยแปดหมื่นกว่าคน”

พระราชชายาอัมพาแย้มยิ้มดีใจก่อนจะนึกขึ้นได้ “แล้วพอบากรัชตรเล่าเพคะ คงมิใช่ว่า...” นางถามอย่างวิตกกังวล สีหน้าไม่สู้ดี

“เรื่องพอบากรัชตรนั้น ข้าก็มิรู้ว่าถ้าเจ้ารู้แล้ว จักคิดว่าเป็นเรื่องดีฤๅเรื่องร้าย”

“ทรงหมายความว่าอย่างไรเพคะ”

สมเด็จพระศรีวิสุทธิดาราดอนพระปัสสาสะก่อนจะตรัส “เจ้ารู้แล้วว่าอาโยทยาเรามีชัยเหนือโยธาพระเจ้านั่น พอบออยู่หัวพะงั่ว พระเชษฐาของข้า จึงแต่งตั้งพอบากรัชตรขึ้นเป็นกษัตริย์องค์ใหม่ครองกรุงโยธาพระเจ้านั้น”

พระราชชายาอัมพานิ่งงันด้วยคาดไม่ถึงปณความตกใจ หัวใจของนางหล่นวูบ
ก่อนจะพองโต

“พออาการชั่วครู่ได้เป็นกษัตริย์ยศทรปุระ นับเป็นเรื่องดี...” สมเด็จพระศรีวิ
สุทธิดารাত্রัสซ้าฯ พระราชชายาอัมพาพยักหน้าเห็นด้วย

“...แต่เพราะเขาเป็นกษัตริย์ยศทรปุระ จึงหมายความว่า เจ้าผู้เป็นแม่จ๊กมิได้
เห็นหน้าเขาอีกนานนักกว่าพออยู่หัวอุ้ของจ๊กมิพระราชโองการให้กลับ ฉันท
นั้น ข้าจึงบอกว่ามีรู้ว่าเป็นเรื่องดีฤเรื่องร้ายสำหรับเจ้า”

พระราชชายาอัมพานิ่งงันกว่าเดิม ครู่หนึ่งก็ถอนหายใจออกมา “จริงดังพระ
ตำรัสเพคะ มีรู้ว่าเป็นเรื่องดีฤเรื่องร้าย แต่...เมื่อรู้ว่าเขาได้เป็นผู้ครองย
ศทรปุระ หม่อมฉันก็ดีใจแล้วเพคะ ถึงจ๊กมิได้เห็นหน้าลูกก็มีเป็นไร เพียงได้รู้
ว่าเขาอยู่สุขสบายดี หม่อมฉันก็พอใจแล้วเพคะ”

“เจ้าคิดได้เยี่ยมนี้ก็ดี” สมเด็จพระศรีวิสุทธิดารายิ้มสรรเสริญ

“เออ...ในภายหน้า หากหม่อมฉันจักทูลขอไปเยี่ยมลูกที่ยศทรปุระ จักได้ฤ
ไม่เพคะ”

“เอาเถิดแม่อัมพาอย่ากังวลไป แล้วข้าจักทูลขอให้ เชื่อว่าทรงมีพระราช
อนุญาตแน่นอน เพราะเจ้าก็ประพฤติดีแล้ว และยังเลี้ยงลูกได้ดีจนทำความชอบ
ได้เป็นกษัตริย์ยศทรปุระ เหนือหัวมิทรงพระทัยร้าย มิอนุญาตดอก”

“ขอบพระทัยเพคะ”

“หากเจ้าคิดไปเยี่ยมลูก ข้าว่ารออีกสักปีจักดีกว่า เพลานี้พอบากระษัตริณาจักรุ่นวายกับการอำรุงเมือง เจ้าไปเยี่ยมเขาเพลานี้ น่าจักมีเหมาะเท่าใด”

“เพคะ” พระราชชายาอัมพาทอปรับด้วยรอยยิ้มดีใจ

หลังจากจัดสรรเฉลยศึกห้าพันคนเสร็จสิ้นลง บรรยากาศในพระราชมณเฑียรยามพลบค่ำเงียบสงัด มีเพียงแสงตะเกียงน้ำมันวูบไหวตามลม พระราเมศวรประทับนั่งคุกเข่าอยู่เบื้องพระพักตร์สมเด็จพระรามาธิบดี พระพักตร์ยังคงมีความหม่นหมองฉายชัด

“เสด็จพ่อ...” พระราเมศวรตรัสด้วยสุรเสียงแผ่วเบา “...แม้ลูกจักนำชัยชำนะกลับมาถวาย แต่ความผิดพลาดที่ทุ่งศรีโสภณคราแรกนั้น ยังเป็นตราบาปในใจลูกที่พาไพร่พลไปตายและพ่ายแพ้เพียงนั้น ช่างน่าอัปอายต่อแม่ทัพนายกองนัก”

สมเด็จพระรามาธิบดีทรงวางพระหัตถ์ลงบนไหล่ของพระโอรส ทอดพระเนตรด้วยสายพระเนตรเปี่ยมด้วยความเข้าใจ

“พอราเมศวร์ พังพอให้ดี” พระสุรเสียงของพระองค์หนักแน่น “นักรบที่มีเคยพ่ายแพ้คือนักรบที่มีเคยออกรบ บาดแผลที่ทุ่งศรีโสภณมิใช่เครื่องหมายของ

ความอัปยศ แต่มันคือบทเรียนที่จักทำให้เจ้ากลายเป็น ‘พญาราชสีห์’ ที่สมบูรณ์ในวันหน้า”

“เจ้าบอกว่าเจ้าอับอายงั้นฤ เจ้าอับอายสิ่งใด ในเมื่อวันที่เจ้าลุกขึ้นจากการล้ม แล้วกลับไปเผชิญหน้ากับศัตรูคราที่สอง เจ้ามิได้เพียงนำดาบไปรบ แต่เจ้านำ ‘ใจ’ ที่แกร่งกว่าเดิมไปต่างหาก การที่เจ้าสังหารโอบบรมล้าพวงษ์ได้ คือคำตอบที่เสียงดังยิ่งกว่าเสียงซุบซิบนินทาตำหนิใดๆ”

“เสด็จพอทราบด้วยฤพระพุทธเจ้าข้า” พระราเมศวรทูลถามอย่างแปลกกระหาย

“ลุงงั่วของเจ้าส่งใบบอกมาแจ้งเรื่องนี้แก่พ่อ พ่อจึงได้รู้ว่าเจ้าเข้มแข็งแลกล้าหาญเพียงใด”

พระราเมศวรยิ้มสรรลอย่างดีพระทัย

“เจ้าควรรู้ว่าความพ่ายแพ้คือครู ส่วนชัยชนะคือรางวัล...” สมเด็จพระรามาทิบดียิ้มสรรล “...พอภูมิใจในตัวเจ้ายิ่งนักที่เจ้ามิได้จมอยู่กับความโศกเศร้า แลเปลี่ยนความโศกเศร้านั้นเป็นความกล้า จนเด็ดหัวศัตรูมาได้ เจ้ามีสิ่งใดที่ต้องอับอาย บัดนี้เจ้าคือมหาอุปราชที่ส่งงามที่สุดแห่งอยุธยาแล้ว”

พระราเมศวรได้ฟัง ความหนักอึ้งในอกพลันมลายหาย ทรงก้มลงกราบแทบพระบาทด้วยความซาบซึ่งพระทัย

วันรุ่งขึ้น เหล่าขุนนางมาเฝ้าในท้องพระโรงตามปกติ บรรยากาศดีเต็มไปด้วย
ความชื่นมื่น สมเด็จพระรามาธิบดีประทับบนพระอาสน์ ทอดพระเนตรขุน
นางทั้งปวงก่อนจะประกาศด้วยพระสุรเสียงอันดัง

“พวกสูงจ้งฟัง! ศักยโคตรปุระครานี้ เราได้ชัยชนะอย่างยิ่งใหญ่ที่สุด แลชัย
ชนะนี้จักบังเกิดมิได้เลย หากขาดจอมทัพผู้ปรีชาแลกล้าหาญ”

“คนแรกคือ สมเด็จพระบรมราชาธิราช พระเชษฐาของกู ยามที่ลูกกูเปลี่ยง
พล้ำเสียพระศรีสวัสดิ์ที่ทุ่งศรีโสภณ พระเชษฐาทรงจัดทัพม้าเร็วควบตะบึง
ไปช่วยพระภาคินยทันที ทรงใช้ยุทธวิธีอันยอดเยี่ยมเข้ายึดชัยภูมิสำคัญแล
วางแผนปิดล้อมยโคตรปุระจนศัตรูสิ้นหนทาง หากมิได้พระบัญชาปรีชา
ชาญของพระองค์ อโยททยาเราคงมีอาจหักเอาโยโคตรปุระมาได้เพียงชั่วเวลา
ไม่นานเยี่ยงนี้”

เหล่าขุนนางพยักหน้าเห็นพ้องถึงพระสติปัญญาในกลยุทธ์ศึกและความ
เด็ดขาดของสมเด็จพระบรมราชาธิราช

“แลอีกผู้หนึ่งที่กูจักละเลยมิได้คือ...” สมเด็จพระรามาธิบดีชี้พระดรชนนีไป
ทางพระราเมศวรและตรัสต่อว่า “...พระราเมศวรมหาอุปราช แม่คราแรกจัก
เปลี่ยงพล้ำ แต่นั่นคือการบ่มเพาะการเป็นนักรบ มหาอุปราชได้แสดงให้เห็น
ถึงความกล้าหาญ ไสซ่างเข้าต่อตีศัตรูอย่างมิหวั่นเกรง แลสังหารไอบรมล้า
พงษ์ราชา กษัตริย์แห่งโยโคตรปุระ ลงได้ด้วยตนเอง”

เหล่าขุนนางส่งเสียงอื้ออึงทันทีเพราะเพิ่งรู้เรื่องนี้

“ความชอบของสมเด็จพระบรมราชาธิราช พระเชษฐาของกู คือการวางรากฐานแห่งชัยชนะ และความชอบของพระรามศวร คือการเด็ดหัวจอมทัพศัตรูเพื่อกู้เกียรติยศของอโยธยาคืนมา เซลยห้าพันคนที่มาถึงอโยธยาเมื่อวานนี้ คือผลจากพระปรีชาของสมเด็จพระบรมราชาธิราชแลคมั่งง้าวของมหาอุปราชา”

“ผู้ใดที่เคยหมิ่นแคลนความพ่ายแพ้ในคราแรก จงดูความกล้าหาญของมหาอุปราชาไว้เป็นเยี่ยงอย่างว่า เขาได้กระทำการที่สมควรแก่การจดจำเพียงใด บัดนี้ความมัวหมองแห่งศรีสวัสดิ์ของอโยธยาถูกชำระด้วยเลือดทวยศแห่งกษัตริย์เขมรแล้ว!”

“สมเด็จพระบรมราชาธิราชไชโย! พระรามศวรไชโย! อโยธยาไชโย!” เหล่าขุนนางให้ร้องออกมา

ไม่นานนัก วีรกรรมของสมเด็จพระบรมราชาธิราชและพระรามศวรก็แพร่สะพัดไปทั่วกรุงศรีอยุธยา ลบเลือนภาพความพ่ายแพ้ที่เคยเกิดขึ้นไปจนสิ้น เหลือไว้เพียงเกียรติประวัติของ ‘จอมทัพผู้เปรี๊ยะปราชญ์และมหาอุปราชาผู้เกรียงไกร’

ขบวนของพระบาทเจ้าและพระกษัตริย์ที่ไ้เส้นทางบก ขบวนนี้ต้องหยุดพักบ่อยครั้งเพื่อจัดการเสบียงและคนเจ็บ การเดินทางผ่านทุ่งกว้างในช่วง

เป็นด่านรับน้ำจากทางเหนือ ทุงพระยาแมนจักเป็นขุนนางหลักของอโยธยา
เรา” สมเด็จพระรามาธิบดีศรี

“ทางทิศตะวันตก ทุงประเชียกริมแม่น้ำเจ้าพระยา ให้จัดสรรให้ครอบครัว
ชาวนากลุ่มใหญ่ลงหลักปักฐาน พื้นที่นี้กว้างขวางนัก ให้พวกเขาขุดคลอง
ย่อยเชื่อมเข้าหาน้ำใหญ่ เพื่อให้การส่งส่วยข้าวเข้าสู่เกาะเมืองทำได้
รวดเร็วเพียงชั่วเดี่ยวนานหลาย”

“กุ๊กกั๊ก ‘นาหลวง’ ให้ครอบครัวละพอประมาณ พร้อมให้พันธุ์ข้าวแลข้าว
ของในการทำนาให้ เพียงมีเงื่อนไขว่าต้องส่งส่วยข้าวเข้าพระคลังหลวงตาม
สัดส่วน แลจะให้พวกมึงตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อเดิมในเขมรได้ พวกมึงจักได้มี
คิดถึงบ้านเกิดมากเกินไป”

“ส่วนชายฉกรรจ์แลทหารหนึ่งหมื่นเจ็ดพันคน ให้ตั้งค่ายใกล้เขตกำแพงเมือง
แลป้อมปราการสำคัญ แลแบ่งคนกลุ่มนี้เป็นสองส่วน ส่วนแรกคือ ‘แรงงาน
สร้างเมือง’ หนึ่งหมื่นคน ให้ขึ้นตรงต่อ ‘ขุนเมือง’ เพื่อขุดคูคลองรอบเกาะ
เมืองให้กว้างขวางขึ้น แลขนศิลาแลงจากหัวเมืองมาสร้างกำแพงเมืองถาวร
แทนระเนียดไม้”

“ส่วนที่สองเป็น ‘กองกำลังสนับสนุน’ เจ็ดพันคน ให้เลี้ยงช้างศึก ม้าศึก แล
ฝึกซ้อมการส่งกำลังบำรุงในกองทัพ”

บทที่ 3 ราคาแห่งชัยชนะและธรรมราชา

ชาวนาเขมรคนหนึ่งก้มลงกราบเอามือลูบดินอยู่ชยาด้วยน้ำตา “แผ่นดินนุ่ม นุ่มน้ำชุ่มเพียงนี้ ขอบพระคุณพ่ออยู่หัวที่ทรงชุบชีวิตพวกข้าพระพุทธเจ้า”

พระกษัตริย์หันไปสั่งทหาร “แยกพวกชายฉกรรจ์ที่มีโชติรวนออก ไปกินข้าว กินปลาเลียให้อิ่ม แล้วตัดผู้ที่มีฝีมือช่างไม้ช่างปูนแยกไว้ พวกที่เหลือเตรียม รับจอบเสียม พรุ่งนี้เราจักเริ่มขุดคลองลัดตัดผ่านหน้าพระนคร!”

ในวันนั้นเอง อยุธยาจากเมืองที่เพิ่งสร้างได้เพียงสองปี และมีผู้คนยังไม่มาก ราวสองแสนกว่า กลับกลายเป็นเมืองที่มีกำลังพลมหาศาลถึงสามแสนกว่า คนในชั่วข้ามคืน แสงไฟจากการหุงหาอาหารของกลุ่มเขลยรอบเกาะเมือง สว่างไสว เป็นสัญญาณว่ากรุงศรีอยุธยาพร้อมแล้วที่จะเป็น ‘ศูนย์กลางแห่ง อำนาจ’ ของพื้นที่แถบนี้

“พอราเมศวร์ พอบาอัฐ พอกุมภพิสี...” สมเด็จพระรามาธิบดีศรีธรรมโศภนทศพรเนตรภาพนั้น “...พวกเจ้าทำศึกได้คน แต่จงจำไว้ว่า การรักษาคณไว้ทำงานให้เรานั้น ยากกว่าการไปแย่งชิงมามากนัก จงดูแลพวกเขาให้ดี”

“พระพุทธเจ้าข้า”

อีกสามวันถัดมา เสียงกลองพะเยียบก็ดังขึ้นเป็นจังหวะเนิบช้าจากทิศตะวันตกของกรุงศรีอยุธยา เป็นสัญญาณว่าขบวนของสมเด็จพระบรมราชาธิราชได้เดินทางมาถึงเขตรอยต่อพระนครแล้ว

สมเด็จพระรามาธิบดีเสด็จลงประทับ ณ ท่าเรือหลวง ทรงฉลองพระองค์ชุดสีขาวหม่นเพื่อไว้อาลัย ข้างพระวรกายคือ พระราเมศวร์ พระบาอัฐ พระกุมภพิสี ขณะที่เหล่าขุนนางผู้ใหญ่หมอบเฝ้ารอ ทุกสายตาดำจับจ้องไปที่เรือกิ่งอัญเชิญพระโกศที่ค่อยๆ เคลื่อนเข้าสู่ท่า

เมื่อเรือเทียบท่า สมเด็จพระบรมราชาธิราชเสด็จขึ้นจากเรือด้วยพระพักตร์อันสงบแต่พระเนตรทอแววเศร้าหมองเด่นชัด พระหัตถ์ทั้งสองทรงประคองพระโกศไม้ที่ทำขึ้นอย่างง่ายๆ ภายในบรรจุอัฐิของพระทองพระราชาโอรสผู้เป็นที่รัก

สมเด็จพระบรมราชาธิราชเสด็จลงจากเรือพระที่นั่ง มาประทับยืนเบื้องพระพักตร์สมเด็จพระรามาธิบดีที่หนึ่งอันยามทอดพระเนตรพระโกศนั้นด้วยทรงเห็นพระทองมาตั้งแต่ประสูติวันแรก พระองค์สุดพระอัศสาสะลึกก่อนจะตรัส “พ่อทองเอ๋ย เจ้าสละชีพเพื่อแผ่นดิน เพื่อพ่อของเจ้า แลเพื่ออา ชัยชนะเหนือยโคตรปุระในเวลานี้ คือสิ่งระลึกเตือนใจที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่เจ้ามอบแก่อโยททยา”

เสียงสังข์และแตรดังประสานเป็นทำนองโศก ขบวนอัญเชิญพระอัฐิเริ่มเคลื่อนตัว มุ่งหน้าสู่เขตพระราชฐาน ตลอดสองข้างทางมีเชลยศึกบางส่วนแลชาวเมืองอุยทยานั่งคุกเข่าประนมมือไหว้อย่างสงบนิ่ง

สมเด็จพระรามาธิบดีทรงโปรดให้จัดพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลอย่างสมพระเกียรติ ณ วิหารหลวง ทรงสั่งให้พราหมณ์ปุโรหิตที่มาจากยโคตรปุระร่วมกับพระสงฆ์ฝ่ายป่าแก้ว สวดพระอภิธรรมและทำพิธีส่งดวงพระวิญญาณตามความเชื่อของทั้งสองอาณาจักร เพื่อให้พระทองได้รับเกียรติสูงสุด

“ฟังว...” อุทองเอ๋ยกับงั่วอินทร์ให้ได้ยินกันสองคนหลังจากเสร็จพิธีช่วงแรก “...เวลานี้ท่านนำอัฐิของพ่อทองกลับสุวรรณปุระไปก่อน ต่อเมื่อพระปรารงค์ของวัดพุทธโคศวรรย์สร้างเสร็จ ข้าจักให้ท่านอัญเชิญมาบรรจุไว้ในพระปรารงค์นี้ เพื่อให้เขาได้อยู่ ณ ที่เดิมของพวกเขา ให้ดวงวิญญาณของเขาได้คุ้มครองกรุงศรีอโยททยาที่เขาแลงมาด้วยชีวิต”

งั่วอินทร์พยักหน้าด้วยความซาบซึ้ง “ขอบใจมิ่งมาก อุทอง”

“อีกเรื่องที่ต้องบอกท่าน เพลาที่ท่านยังล้อมยโคตรปุระอยู่นั้น พระยาสิทธิไทยแห่งสุโขทัยส่งสารแลทูตมาขอเมืองแพรกคีน ข้าได้คีนให้สุโขทัยไปแล้วหนา”

“คีนฤ มั่นมาขอคีนเอียงนี้ อโยธยาแลมิ่งมิเสียหน้าฤ”

อุทองยิ้มกว้างอย่างขบขันก่อนจะเล่าให้ฟังถึงวิธีการที่โอดาราแนะนำให้คีนเมือง

“ฮ่า ฮ่า ฮ่า” จั้วอินทร์หัวเราะออกมาทันทีที่ฟังจบ ทั้งตบเข้าฉลาดใหญ่

“น้องกุผีมือคีนัก เอียงนี้ ลิไทยคงน้ำตาตกไปอีกหลายปี”

“ใช่แล้วเจ้าข้า” อุทองกระหึ่มยิ้มของตอบรับ

สมเด็จพระบรมราชาธิราชประทับพักผ่อนที่กรุงศรีอยุธยาได้ห้าวัน แล้วค่อยพากองทัพของพระองค์กลับคีนสู่สุวรรณปุระ

ครั้นเมื่อเสด็จถึงสุวรรณปุระ สมเด็จพระอรุณพระเอกอัครมเหสีที่รู้ข่าวพระทองพระราชโอรสสิ้นพระชนม์กลางสนามรบ ทรงประชวรพระวาโยทันที เมื่อฟื้นขึ้นมา พระนางยังโศกเศร้ายิ่งนักเพราะพระทองเป็นพระราชโอรสเพียงองค์เดียวของพระนาง

สมเด็จพระบรมราชาธิราชตรีสออะไรไม่ออก ไม่รู้ว่าอะไรจะทรงปลอบพระนาง
อย่างไร เพราะพระองค์ก็โศกเศร้าเช่นกัน แม้จะทรงมีพระราชโอรสองค์อื่น
จากพระมเหสีรองและนางสนมอื่นๆ แต่ที่ทรงรักใคร่ที่สุดก็คือพระทอง

ท่ามกลางเสียงอึ้งมีตำปุดังขึ้นใน ‘เวียงเหล็ก’ อดีตที่ประทับเดิมของสมเด็จพระ
พระรามาธิบดีครั้งยังทรงดำรงพระอิสริยยศมหาอุปราชแห่งลโวทัยปุระ บัดนี้
พื้นที่แห่งนี้ได้กลายเป็นหน้าประวัติศาสตร์ใหม่ของการก่อสร้าง ‘วัดพุทธโศ
ศวรรย์’ ที่เมื่อเหล่าเชลยตั้งหลักได้แล้ว จึงเริ่มการก่อสร้างวัดนี้ในปี พ.ศ.
1896

สมเด็จพระรามาธิบดี เสด็จดำเนินตรวจตรางานก่อสร้าง ทรงหยุด
ทอดพระเนตรช่างกลุ่มที่สองที่พระองค์ทรงคัดสรรมากับมือ ช่างชาวเขมร
คนหนึ่งกำลังใช้เกรียงเหล็กปาดปูนตำผสมกาวหนังสัตว์น้ำตาลและอื่น ๆ
ปาดเป็นลวดลาย ‘กลีบขนุน’ ลงบนก้อนศิลาแลงอย่างชะมัดเข้มข้น ทูกรอย
สลักงดงามจนยากจะละลายตา เพียงเปลี่ยนจากก้อนหินเป็นปูนซึ่งทำงาน
ง่ายกว่า รวดเร็วกว่า งามกว่า รวมถึงค่าตอบแทนจากความเหน็ดเหนื่อย
มากกว่าคราอยู่ยโคธระปุระมากอีกโข ที่บังคับให้พวกเขาทำตามสิ่งที่อ้างว่า
เป็นทวัญญาโดยได้ค่าตอบแทนน้อยนิด ทำให้ช่างชาวเขมรยินดีจะทำเพื่อ
พออยู่หัวแห่งศรีอยุธยาอย่างสุดสามารถ

การก่อสร้างสิ่งต่างๆ เพื่อปั้นแต่งกรุงศรีอยุธยาให้งดงาม ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งในปลายปี พ.ศ.1898 เสี่ยงเกือกม้าที่ควบตะบึง หยุดลงหน้าประตูวังหลวง ตามมาด้วยเสียงฝีเท้าเร่งรีบของม้าเร็วจากยโศธรปุระ ใบบอกที่บรรจุในกระบอกไม้ไผ่ถูกยื่นถวายด้วยมือที่สั่นเทา

สมเด็จพระรามาธิบดีทรงคลี่ออกอ่าน แว่วพระเนตรพลันสั่นไหว ตรัสด้วยพระสุรเสียงแผ่วเบา “พ่อบากระษัตริย์สิ้นพระชนม์ด้วยไข้ป่า”

เหล่าขุนนางในห้องพระโรงนั่งอึ้งกันไปหมด ด้วยไม่มีใครคาดคิด เพราะพระบากระษัตริย์เพิ่งครองยศโศธรปุระได้ราวสองปี พระชันษาเวลานี้ลึบสีย่างลึบห้ำพรรษาเท่านั้น

สมเด็จพระรามาธิบดีทรงนั่งไป ทรงนึกถึงครั้งสุดท้ายที่ได้ทอดพระเนตรใบบอกหน้านั้นของพระโอรสวัยสิบย่างสิบเอ็ดพรรษาที่ทรงส่งไปราชการสงครามเขมรเมื่อสี่ปีก่อน และสวมมงกุฎกษัตริย์เมื่อสามปีก่อน ทรงหวนนึกถึงคำสาบานของเขาที่สมเด็จพระบรมราชาธิราชเล่าให้ฟัง โอรสของพระองค์สาบานว่าจะปกครองยโศธรปุระให้เป็นป้อมปราการทางตะวันออกของกรุงศรีอยุธยา

ความเสียพระทัยธาโถมเข้ามาในพระทัย แต่ในฐานะกษัตริย์ พระองค์ทำได้เพียงหลับพระเนตรลงซ้าๆ สูดพระอัสสาสะลึกยาวหลายหน ครู่หนึ่งจึงค่อยตรัสด้วยพระสุรเสียงสั้นเครือ

“อโยททยาจักกัทธิงโยศโรปุระทางทิศตะวันออกมิได้ ให้พ่อบาอัฐไปรักษาปาก
ปากแผ่นดินแทน” สมเด็จพระรามาธิบดีศรี

“พระพุทธเจ้าข้า” พระบาอัฐรับคำ สี่พระพักตร์หม่นหมองด้วยโศกเศร้าถึง
พระบาทกระษัตริพระเชษฐาที่เติบโตมาด้วยกัน

พระราชชายาอัมพาที่รู้ข่าวพระบาทกระษัตริจากพระบาอัฐ ก็เป็นลมหมดสติ
ไปทันที เมื่อฟื้นขึ้นมาก็นั่งร้องไห้หน้าตานองหน้า นางอุตสาห์อดใจไม่ไปหาลูก
ชายถึงสามปีเพื่อให้เขาได้ทำนุบำรุงโยศโรปุระอย่างเต็มที่ และตั้งใจว่า เดือน
หน้าจะทูลขอให้สมเด็จพระศรีวิสุทธิดาราทูลสมเด็จพระรามาธิบดีให้นำ
เดินทางไปเยี่ยมลูกชายที่ยโยศโรปุระนานสักสามเดือน แต่บัดนี้ ลูกชายนางไม่
อยู่ให้นำไปเยี่ยมเสียแล้ว

“แม่ออยู่หัวพะคะ หม่อมฉันมีเรื่องบังอาจจะทูลขอ... หม่อมฉันใครให้พระองค์
ทูลขอให้พ่อยอยู่หัวทรงประทานราชานุญาตให้หม่อมฉันไปอยู่ที่โยศโรปุระกับ
พ่อบาอัฐด้วยเถิดหนาพะคะ หม่อมฉันเหลือบุตรชายเพียงคนเดียวแล้ว มิใคร
เห็นเขาไปอยู่ไกลตา หม่อมฉันใครไปอยู่กับลูกที่นั่น จักได้ดูแลเขาได้พะคะ”
พระราชชายาอัมพาทูลขอกับสมเด็จพระศรีวิสุทธิดาราที่เสด็จมาเยี่ยมถึง
ตำหนัก ไบหน้าของนางกังวลยิ่ง

“ได้สิ ถึงเจ้ามิขอ ข้าก็คิดจักทูลให้อยู่แล้ว เจ้าเหลือลูกเพียงคนเดียว ย่อม
ใครอยู่ใกล้ลูก” สมเด็จพระศรีวิสุทธิดารารับปากทันที

เมื่อสมเด็จพระรามาธิบดีทรงทราบ ก็ทรงประทานราชานุญาตตามที่สมเด็จพระศรีวิสุทธิดารามาทูลขอ ดังนั้นอีกเจ็ดวันถัดมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงออกเดินทางไปยโคตรปุระพร้อมพระราชชายาอัมพาผู้เป็นมารดาตามเสด็จไปด้วย

ล่วงเข้าปี พ.ศ.1900 งานก่อสร้างวัดป่าแก้วเริ่มขึ้นตามพระราชประสงค์ที่จะทรงสถาปนาสำนักวิปัสสนาแก่พระสงฆ์คณะป่าแก้วที่เพิ่งกลับมาจากศรีลังกา

พื้นที่รอบวัดป่าแก้วเต็มไปด้วยค่ายพักของช่างศิลป์ที่พูดภาษาไทยได้คล่องปากขึ้น พวกเขาได้รับมอบหมายให้สร้างพระเจดีย์และวิหารขนาดใหญ่

“เร่งมือเข้า! บั้นปูนพอกฐานชุกชีให้เสมอกัน!” เสียงนายช่างใหญ่เชื้อสายเขมรที่บัดนี้กลายเป็นชาวศรีอยุธยาตะโกนสั่งงานลูกมือ

ภาพที่ปรากฏคือ ช่างปั้นกำลังประคอง ‘ปูนดำ^[1]’ สูตรพิเศษทยอยพอกลงบนโครงสร้างอิฐ ก่อนจะสลักลงลายลงไป ศิลปะที่เกิดขึ้นที่วัดป่าแก้วนี้งามเน้นความสงบ ช่างเขมรได้นำวิชาทำปูนปั้นที่แข็งแกร่งและทนทานมาประยุกต์ใช้ จนทำให้พระอารามแห่งนี้ดูโอ้อาสมเป็นที่สถิตของพระสังฆราชฝ่ายขวา

สมเด็จพระรามาธิบดี ทอดพระเนตรยอดเจดีย์ที่เริ่มก่อตัวขึ้นสูง พลังทรง
พระสรวลอย่างภาคภูมิพระทัย “ปัญญาของนักปราชญ์แลฝีมือของช่าง
เหล่านี้ มิได้สูญเปล่า บัดนี้เกียรติยศของอโยธยามีได้อยู่เพียงดาบ แต่ยังอยู่
ที่ความงามของพระอารามเหล่านี้ที่จักยืนยงไปอีกนาน”

ทว่าผ่านไปได้เพียงปีกว่า ช่างร้ายดุษฎีสาหัสฟ้าฟาดก็มาถึงอย่างไม่ทันตั้งตัว
พระบาอ์ลุและพระราชชายาอัมพาที่ไปครองยโสธรปุระก็สิ้นพระชนม์ลงด้วย
เหตุเดียวกันกับพระบาทกระษัตริ์ คือไข้ป่าที่ชุกชุมในดินแดนเขมร สมเด็จพระ
รามาธิบดีในวัย 43 พรรษา ทรงพระดำเนนไปมาอย่างโศกเศร้าในหอพระ
พระพัศตร์ที่เคยสดชื่นดูรอลงไปไม่นาน

“เหตุใดไข้ป่าเขมรจึงกระหายเลือดลูกหลานกูเพียงนี้! ครั้งพ่อบาทกระษัตริ์ก็ไข้
ป่า ครั้นนี้พ่อบาอ์ลุก็ยังป่วยสิ้นไปเพราะไข้ป่าอีก!” พระองค์ตรัสด้วยกริ้วและ
เศร้าหมอง

ทอดพระเนตรไปที่พระภุมพีสี ลูกชายคนสุดท้องวัย 16 พรรษาที่หมอบเฝ้า
อยู่เบื้องหน้า แม้ความเป็นพ่อทำให้อยากจจะรังตัวลูกไว้ แต่ความเป็นกษัตริ์
ก็บีบพระองค์ให้ต้องรักษาอำนาจเหนือเขมรไว้ให้มั่น

“พ่อภุมพีสี เจ้าต้องไป พ่อจักส่งทหารติดตามเจ้าไปเพิ่มอีกหนึ่งหมื่นนาย
พร้อมหมอลางอีกสาม เจ้าต้องอยู่รอดหนา ลูกพ่อ”

“พระพุทธเจ้าข้า” พระกฏุมพีสีรับคำ สีพระพักตร์เศร้าหมอง พระเชษฐาทั้งสองที่สนิทสนมกันมาแต่เยาว์ ต่วนจากไปเร็วเสียจนทำพระทัยไม่ทัน

ครั้งนี้พระอัครชายาศิขร พระมารดาของพระกฏุมพีสีก็นุทลขอสวมเด็จพระศรีวิสุทธิดารา ให้ทูลให้สมเด็จพระรามาทิบัติอนุญาตให้นางไปอยู่กับบุตรชายที่ยศโศครุประดัว สมเด็จพระรามาทิบัติทรงประทานราชานุญาตทันที

ทว่าราวหนึ่งเดือนหลังจากพระกฏุมพีสีเสด็จไปโศครุประ คั้นหนึ่งที่พายุฝน กระหน่ำกรุงครึ้อยูชยาราวฟ้ารั่ว ทัพทหารของอชุตยาและสุวรรณปุระราวสองหมื่นห้าพันจากเดิมสามหมื่นพากันควบขี่ม้าหนีออกจากยศโศครุประ ผ่านไปกึ่งเดือน กองทัพสองหมื่นห้าก็มาถึงอชุตยาพร้อมข่าวที่ทำให้สมเด็จพระรามาทิบัติเสียพระทัยอย่างที่สุด

“พระศรีสุริโยวงษ์ได้ยกทัพมาตียศโศครุประคืนจากพระกฏุมพีสี แล้วขึ้นเป็นกษัตริย์องค์ใหม่ พระกฏุมพีสีแลพระอัครชายาศิขร ถูกพระศรีสุริโยวงษ์ปลงพระชนม์ ยศโศครุประผลัดแผ่นดินคืนสู่เขมรแล้วพระพุทธเจ้าข้า” นายกองผู้หนึ่งทูล

นั่นเพราะคราวศึกเขมรแปรพักตร์ พระศรีสุริโยวงษ์ได้หลบหนีไปยังล้านช้าง อชุตยาเองก็ไม่ได้ติดตามเชื่อพระวงศ์เขมรผู้นี้ และไม่คิดว่าจะย้อนกลับมา

ตามประวัติศาสตร์ระบุว่า พระศรีสุริโยวงษ์กำจัดชาวสยามให้ออกพ้นจากนครราชสีมาไปทางทิศพายัพ และทิศประจิมไปทิศหริดี เป็นไปได้ว่าพระศรี

สุริโยวงษ์ได้รับพระราชสารจากจักรพรรดิแห่งราชวงศ์หมิงพระองค์แรก ให้
ส่งราชบรรณาการหรือจิ้มก้องในทันที

สมเด็จพระรามาธิบดีแห่งสยามทั้งปวง พระองค์ทรงตั้งอยู่อย่างหมดแรง
สมเด็จพระศรีวิสุทธิดาราทรงพักตร์ซีดเผือดด้วยนึกไม่ถึง

“สามคน...ในเวลาไม่ถึงห้าปี ภูเสียลูกไปถึงสามคน...” พระสุรเสียงแผ่วเบา
จนแทบไม่ได้ยิน น้ำพระเนตรที่พระองค์ไม่เคยยอมให้ใครเห็น บัดนี้เอ่อคลอ
เต็มสองพระเนตร

“ขอบใจที่มาส่งข่าว พวกสุเฟิงกลับมาถึง ไปพักผ่อนแลไปประจำกรมกอง
เถิด” สมเด็จพระศรีวิสุทธิดาราทรงรับนายกองผู้นั้นหลังจากเห็นความ
โศกเศร้าของพระสวามี

“พระพุทธเจ้าข้า”

ทันทีที่ประตูห้องบรรทมของพระองค์และสมเด็จพระศรีวิสุทธิดาราทปิดลง
สมเด็จพระรามาธิบดีก็ทรงรำพึงออกมา เหมือนว่าจะรำพึงกับดวงวิญญาณ
ของพระโอรสทั้งสาม

“พวกเจ้าตายเพราะโรคภัย ฤๅตายเพราะคำสาปแช่งของพวกเขมรที่ภูกวาด
ต้อนมาทันแน่” พระองค์ทรงเริ่มตั้งคำถามถึงสิ่งที่ทำลงไป การกวาดต้อนคน
เก่าหมีนมาสร้างอโยธยา เป็นการแลกเปลี่ยนที่แพงเกินไปหรือไม่

ทรงมองเห็นภาพช่างเขมรที่กำลังแกะสลักสิ่งต่างๆ อย่างประณีตแล้ว ทรงรู้สึกโศกเศร้ากว่าเดิม

“เตรียมได้คนมาสร้างเมือง แต่เมืองที่ถูกเตรียมไปครองกลับกลืนกินชีวิตพวกเขาไปสิ้น บัดนี้ เรียมเหลือเพียงพ่อราเมศวร์แล้ว” อู่ทองรำพึงออกมาด้วยความโศกเศร้า

ไอดารามิ่เอ่ยคำใด เพียงโอบกอดเขาไว้อย่างปลอบประโลม นางรู้ดีว่าแม่อุทองจะชั่งน้ำหนักหน้าพระราชชายาอัมพาและพระอัครชายาศิขรหนักหนา แต่กับลูกชายทั้งสาม เขารักใคร่เอ็นดูไม่แพ้พระราเมศวร์ผู้เป็นบุตรชายของนาง

อู่ทองซบนิ่งอยู่ในอ้อมกอดของไอดาราอยู่เนิ่นนาน เขาพยายามระงับอาการสะอื้นและตัดสินใจเก็บความเจ็บปวดนี้ไว้ในใจ เขายังต้องเป็นกษัตริย์ที่เข้มแข็งต่อไป อู่ทองสูดลมหายใจลึกยาวอยู่หลายครั้งกว่าจะปรับอารมณ์ให้คงที่ได้

“น้องจักทำบุญให้พวกเขา พี่อู่ทองมีต้องเป็นห่วงหนา น้องก็รักพวกเขาเหมือนเป็นหลานของน้อง” ไอดาราบอก

อู่ทองพยักหน้า “เรียมใจขอบพญามากหนา”